

תאריך עדכון: 11/03/13

שם המרצה: ד"ר רבקה תובל-משיח

שם הקורס: זהות במצבי דחק וחולי

מספר הקורס: 60-512-01

סוג הקורס: (פרקטיקום)

היקף שעות: 2 ש"ש

סמסטר: שנת

שנת לימודים: תשע"ד

אתר הקורס באינטרנט:

א. **מטרות הקורס (מטרות על / מטרות ספציפיות):**
מטרות על- המטרה המרכזית של הקורס הינה לאפשר למשתתפים הכרות מעמיקה ומעשית עם תכנון, ביצוע וכתובה של מחקר עצמאי. בשנה הקרובה הקורס יתמקד בהתמודדות משפחתית עם מצבי דחק.

ב. **מטרות ספציפיות-** הסטודנטים יכירו לעומק את תחום המחקר על זהות, וכן את המתודולוגיה האיכותנית, ואת המחקר הנרטיבי בפרט. השיעורים הראשונים בסמסטר הראשון יסקרו את מושג הזהות, כולל הגדרתו והתפתחותו בחשיבה הפילוסופית והפסיכולוגית, וכן התפתחותו במעגל החיים. בעיקר נתמקד באתגרים הזהותיים במצבים של דחק, משבר, וחולי. כמו כן, נכיר את המתודולוגיה האיכותנית למחקר, ובפרט את המחקר הנרטיבי. אלו ישמשו לצורך התשתית התיאורטית של המחקרים שיבוצעו.

ג. **תוכן הקורס:**
לאחר הרקע התיאורטי, יעבדו הסטודנטים בזוגות על פרוייקט המחקר שלהם. במהלך העבודה על המחקר, יש להגיש דו"חות התקדמות, שיכללו את הצעת המחקר, ודו"ח התקדמות במחקר. חלק מהשיעורים יוקדשו לפגישות אישיות שלי עם הסטודנטים לצורך הנחיה בעבודת המחקר. בהמשך השנה, בסמסטר השני, יציגו הסטודנטים את המחקר ומאמר נלווה לדיון בכיתה. עבודת הסיום תוגש בשיעור האחרון של הקורס.

מהלך השיעורים: (שיטות ההוראה, שימוש בטכנולוגיה, מרצים אורחים)

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים: (רשימה או טבלה כדוגמת המצ"ב)

ג. חובות הקורס:

דרישות קדם:

מס' השיעור	נושא השיעור	הערות
1-3	מבואות תיאורטיים - מושג הזהות	
	התפתחות ההתייחסות לזהות במדעי החברה ופסיכולוגיה, השיח הפסיכולוגי והסוציולוגי על זהות, זהות ומשפחה	
4-5	מחקר איכותני: תיאוריה ומתודולוגיה	
6-13	פגישות אישיות	אישי
סמסטר שני		
1	הנחיות לקראת ביצוע המחקר	
2-9	ביצוע המחקר	הנחיות אישיות שיעור 5: הגשת דו"ח התקדמות
10-13	הצגת המחקר בכיתה, וסיכום	

חובות / דרישות / מטלות: נוכחות בקורס (לא תותר היעדרות של יותר מ-20%), השתתפות פעילה, והגשת מטלות הקורס.

משתתפי הקורס חייבים בהשתתפות קבועה ומעורבות פעילה. מטרת הפרקטיקום היא ללמד את שלבי ביצוע המחקר, והוא אינו מיועד להיות הרצאה פרונטלית בלבד. לכן, למרכיב ההשתתפות והצגת המחקר בכיתה יש חלק גדול בקביעת הציון הסופי (30%). תלמיד/ה שיעדר מהשיעור מעל 20% לא יקבל ציון לקורס.

עד לתאריך שיקבע, תתבקשו למסור הצעה קצרה (1-2 עמודים) לקראת ביצוע המחקר שלכם, שכוללת נושא, שאלות מחקר טנטטיביות, ורשימה ביבליוגרפית ראשונית (הכוללת 8-10 פריטים). רק לאחר אישור ההצעה ניתן יהיה להתקדם לשלב ביצוע המחקר עצמו. מועד ההגשה של העבודה יהיה בשיעור האחרון של השנה.

בנוסף, כל תלמיד/ה יתבקש להציג את המחקר בכיתה באחד מן השיעורים בסמסטר השני. הציון הסופי לקורס יורכב מהנוכחות, הגשת דוחות התקדמות, הצגת המחקר, והעבודה הסופית.

מרכיבי הציון הסופי (ציון מספרי):

נוכחות – 15%.

הגשת דוחות התקדמות – 20% (כולל הגשת הצעה, ודיווח התקדמות)

הצגת המחקר – 15%

עבודה סופית – 50%

ד. ביבליוגרפיה: (חובה/רשות)

שימו לב- חלק מפריטי הקריאה יועברו לאתר המתקשב של הקורס, וניתן יהיה להורידם משם. לגבי פריטים אחרים, יעשה מאמץ לסרקם ולהעלותם כקבצי PDF. שאר הפריטים נמצאים בספריות האוניברסיטה. מלבד זאת, במהלך הקורס, ובהתאם להחלטות על נושא המחקר, יתכן ואפנה לקריאה נוספת של מאמרים או כתבות הרלוונטיים לנושא הקורס.
הפריטים המסומנים בכוכבית הם קריאת חובה.

רקע: זהות ועצמי- התפתחות המושג והגדרות

*Baumeister, R.F. 1987. How the Self Became a Problem: A Psychological Review of Historical Research. *Journal of Personality and Social Psychology* 52(1): 163-176.

*Cushman, P.1990. Why the Self is Empty: Toward a Historically Situated Psychology. *American Psychologist* 45 (5):599-611.

McAdams, D.P. (1997). The case for unity in the (post)modern self: A modest proposal. In: R.D. Ashmore & L. Jussim (Eds.). *Self and Identity- Fundamental Issues*. P. 46-80. New York, NY: Oxford University Press.

Rosenberg, S. (1997). Multiplicity of selves. In: R.D. Ashmore & L. Jussim (Eds.). *Self and Identity- Fundamental Issues*. P.23-45. New York, NY: Oxford University Press.

Gergen, K.J., 1991. *The Saturated Self*. New York: Basic Books

Howard, J.A. 2000. Social Psychology of Identities. *Annual Review of Sociology*, 26, 367-393.

* Tuval-Mashiach, R. (2006). "Where is the story going?" Narrative forms and identity construction in Life stories of Israeli Men and Women. *The Narrative Study of Lives Series*, 249-268.

מחקר איכותני ונרטיבי:

Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S. (2005). Introduction: The discipline and practice of qualitative research. In N. K. Denzin, & Lincoln, Y. S. (Eds.), *The Sage handbook of qualitative research* (pp. 1-32). Thousand Oaks, Ca: Sage.

שלסקי, ש. ואלפרט, ב. (2007). דרכים בכתיבת מחקר איכותני : מפירוק המציאות להבנייתה כטקסט. תל אביב : מכון מופ"ת. (פרק 7 : עמי 209-233).

Creswell J. W. (2007). *Qualitative Inquiry and research design: Choosing among five traditions* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage. (ch. 4: Five qualitative approaches to inquiry, pp. 53-84).

מחקר נרטיבי

* תובל-משיח, ר. וספקטור-מרזל, ג. (בדפוס). מבוא : מחקר נרטיבי – הגדרות והקשרים. בתוך ר. תובל-משיח וג. ספקטור-מרזל (עורכות), *מחקר נרטיבי : תיאוריה, יצירה ופרשנות*. ירושלים : מאגנס ומופ"ת.

* ספקטור-מרזל, ג. (בדפוס). מגישה נרטיבית לפרדיגמה נרטיבית. בתוך ר. תובל-משיח וג. ספקטור-מרזל (עורכות), *מחקר נרטיבי : תיאוריה, יצירה, פרשנות*. ירושלים : מאגנס ומופ"ת.

Chase, S. (2005). Narrative inquiry: Multiple lenses, approaches, voices. In N. K. Denzin, & Lincoln, Y. S. (Eds.), *The Sage handbook of qualitative research* (pp. 651-680). Thousand Oaks, Ca: Sage.

צמיחה בעקבות דחק, ומציאת משמעות

Tedeschi, R.G., & Calhoun, L.G. (2004). Posttraumatic Growth: Conceptual Foundations and Empirical Evidence. *Psychological Inquiry*, Vol. 15, No. 1, 1–18.

Linley, P. A., & Joseph, S. (2004). Positive change following trauma and adversity: A review. *Journal of Traumatic Stress*, 17, 11-21.

** Park, C., & Ai, A. (2006). Meaning making and growth: New directions for research on survivors of trauma. *Journal of Loss & Trauma*, 11, 389-407.